

LO GERONÉS

SETMANARI DE AVISOS Y NOTICIES

PORTA-VEU DEL «CENTRE CATALANISTA DE GERONA Y SA COMARCA»

PREU DE SUSCRIPCIÓ

Gerona. 1 pesseta trimestre
Fora. 1'25 id. id.
Estranger. 1'50 id. id.
Un número 10 cèntims

ADMINISTRACIÓ Y REDACCIÓ

Rambla Llibertat, 31

ANUNCIS Y COMUNICATS

Preus convencionals

De tots los llibres, folletos, etc., que s' remetin a la Redacció, se 'n donara compte en lo Setmanari.

Any 5.ⁿⁱ

Diumenge 11 de Septiembre de 1898

Núm. 230.

LO DESARME

Densa qu' En Castelar va preconisar la conveniencia del propòsit de la pau, Espanya no ha dextat d' estar en guerra primer la de Melilla, després les de Cuba y Filipines y darrerament la dels Estats Units.

No sabem si perxó ó pels presentiments pessimistes qu' originan en nosaltres lo medi en que vivim, es lo cert que nos ha alarmat de mala manera la proposició de desarme general feta a les potencies pel Czar de Rússia.

Y no es que posém en dupte la bondat del propòsit y fins la seva conveniencia absoluta. Al contrari: es perque un pas com aquest no crevem t' hagi donat lo Czar sense més ni més y ns fa por que, si s' ho pren ab empenyo, lo que surti d' axó no sia 'l desarme, ço es, la pau, sino la guerra.

Perque pera arribar al desarme general, lo primer que s' necessitaria fóra que cada una de les potencies renunciés a les seves pretensions de predomini sobre les altres; al seu desig d' expansió y dominació sobre 'ls pobles débils, les nacions mortes ó agonitzans de que parlava no fa molt lord Salisbury; al seu afany d' explotar ab pretext de civilisar als pobles salvatges ó mitg salvatges, y a la competencia, les envejes y les rencunies que s' tenen elles ab elles.

Y es molt difícil que cap s' avingue a n' axó. Ni Rússia renunciara de bona fé al testament de Pere I Gran y a les seves expansions pel continent asiatic; ni França a la re-tenya; ni Alemanyia a l' Alsacia-Lorena y als propòsits colonials; ni Inglaterra a absorvirho y dominarho tot; ni 'ls Estats Units ni 'l Japó a la seva ambició de figurar entre les grans potencies, ó sia entre les nacions vives, quina missió apar se reduheix a ensenyarse les dents l' una a l' altre y a repartirse, si s' entenen, les despulles del próxim.

O 'l desarme no es factible, ó les nacions en ell més directament interessades han d' obligar si s' plaü per força al desarme a les que bonament no si avinguen. Perxó hem dit que si 'l Czar s' ho pren ab empenyo, es més fácil que de la seva proposició ne surti la guerra que 'l desarme.

També podria succehir que pera arribar al fi que s' desija les potencies se fessin mútuament concessions y arri-ressin, encara que sia molt difícil, a posarse d' acort sobre la basa de la repartició entre elles dels altres pobles que no son potencies. Llavors, ay dels petits! no tindrien més remey que admetre lo jou que 'ls hi volguessen posar ó sucumbir. Pero aquest acort, ¿qui 'l garantisa? ¿Es possible sociar l' afany de domini, la ambició dels grans Estats? La superbia en ells es com la avaricia en los individus: com més rich s' es, més se 'n vol ser.

Per altre part, avuy los medis de guerra no s' improvi-san, ni 'ls exércits ni les esquadras se crean en un obrir y llancar d' ulls, per diners que s' tingan. Los qui avuy tenen superioritat baix aquest punt de vista ¿voldran renunciarla? ¿consentirà la seva força ó 'l seu orgull y fins lo seu interès particular en quedar sotmeses en lo pervindre a l' acort dels altres?

No. Ni ara ni may, seran ni podran ser los governs los qui vagin al desarme. Si aquest vé en dia més ó menys lluyt, haurá d' esser imposat pels pobles, per les masses treballadores, sobre tot, sobre les quines recau principalment lo pes de la guerra y qu' han de soportar més que les altres classes socials los sacrificis qu' exigeix la pau armada.

Pero, aquest dia es encara molt lluny. Avuy en quasi bé totes les nacions al poble qualsevol l' entabana y es creu lluytat y gloriós quan venç a un altre poble, encara que lluyti contra ell sense cap rahó ni justicia; y 'l venut con-dena odi contra 'l vencedor, y somnia en rabejarse en ell lo que que puga. Y aquestos sentiments y aquestos odis tenen qu' 'ls alena y qui está interessat en manlindre.

Per últim, la pau armada, ha creat també interessos. Ha creat lo militarisme, verdadera casta que en moltes na-cions xucla la sanch del país y se 'l menja viu. Axó pera molts Estats constitueix una dificultat d' orde interior pe-ra 'l desarme, fins a convertirse en obstacle infranquejable pera 'ls que tenen governs débils, governs que no tenen la para arrel en la nació, en lo país, sino que viuen la vida migrada del qui sols deu la seva existencia a la protecció de les bayonetas. Los governs dels Estats aixís constituïts

no s' poden comprometre a res; no son ells realment los qui manan.

Convinguem, donchs, en que la iniciativa del Czar de Rússia, si es feta sense segona intenció, manifesta una idea llohablé, un propòsit generós y humanitari: pero que la seva realisació es tant difícil, que perilla que en lloch d' evitar lo conflicte temut de la guerra europea, l' aproximi y 'l proyoqui.

Y convinguem també en que les nacions débils y peti-tes, les que no son potencies, tenen més a témer que a confiar de lo que pot succehir a propòsit del desarme.

LO SENTIT COMÚ

Verdaderament hi ha alguna diferencia a notar entre lo que deyan los diaris de mayor circulación ara fa quatre mesos y lo que diuen avuy. Ja sab lo lector com pensavam nosaltres en aquellas fetxas en lo tocant a lo que haviam d' esperar de la guerra. No desconeixiam ni hem desconeget després la brutalitat dels actes dels yanquis, però sabiam que son gent de talent, ben administrats, ben provehits, més serens de cap que nosaltres; més frets y menos precipitados y, ademés, que per la guerra que á totas passadas vol-lan fer nos, feya anys que s' hi estaban preparant. Haviam de riurens, y 'ns reyam, d' aquells escara-falls d' humanitat al parlar dels insurrectes de Cuba y ja sabiam nosaltres, com tothom, que darrera d' aquells escarafalls hi havia una intenció fonda y de llarch temps meditada, que tendia y tendeix no sola-ment a arrancar de nostras mans las duas Antillas qu' encara conservavam sino a continuar lo camí per la consecució d' una idea en gran manera trascenden-tal, la de l' hegemonía de la raça angle-saxona sobre tot lo nou hemisferi. Aquesta idea que, a pesar dels molts contraris que ha tingut y té allí la política d' expansió colonial, viu latent en aquell poble tras-plantat es la que ha dictat l' empresa contra Cuba y casi a la mateixa hora l' anejió de las illas Hawai. Aquesta anejió y la de Puerto-Rico ha desemmasca-rat definitivament als polítichs nort-americanos, los quals, després de cent anys llarchs de perorar a favor de l' absoluta llibertat dels pobles y contra 'l dret de conquista, han emprés y seguirán ja fatalment lo camí vulgar de la rapacitat armada, fins a conseguir sobre l' América, y de rebot sobre l' Europa, lo mateix predomini que l' Inglaterra ha tingut y té sobre 'l mon vell. No hem cregut may en la sinceritat de las para-ulas den Mackinley y sos ministros ni 'ns ha sorprés lo resultat de llurs maniobras diplomáticas y belico-sas. Ni 'ns importa que Cuba quede anexionada ó que de lliure, perque fins en l' últim cas lo protectorat dels Estats Units será tant efectiu que sa política será l' única que dominará en la Gran Antilla. No 'ns son los yanquis simpátichs ni 'ns ho han estat may, y menos desde 'l dia en que 'ls hem vist empenyats en una obra tant contraria a la civilisació com es la conquista de territoris d' altri. Però, a pesar d' aixó, no se 'ns ha acudit dirlos fastichs ni maltractarlos. Coneixiam llur força y llur superioritat sobre nosaltres y 'ls fets han demostrat tristament si 'ns enganyavam. Y per ço la guerra nos feya por y per ço no la voltam y per ço hem sigut dels de la pau y hem ajudat a pre-dicarla sempre que 'ns ha semblat qu' era oportú ferho.

No era nostra actitut filla d' un talent que no pos-sessim; era filla lletgítima del sentit comú. Desde las alturas del sentit comú qualsevol podia veure lo que fatalment havia de passar, qu' es lo que ha passat. L' apartarse d' aqueixas alturas ha sigut la causa de que la major part de la premsa espanyola s' haja vist en lo cas de cantar la palinodia y de desfer ara exageradament lo que exageradament havia fet avans. Nostre colega *La Renaixensa* ho comentava l' altre dia ab aquestas paraulas:

«Ja no son tocinos ni res que s' hi assemble. Ja no son hijos de padres desconocidos ni cartagineses de la peor especie, sino uns senyors molt trempats, soldats y mariners dels més valents del mon, y en quant a cavallers, demanin. Aquí tenen los marinos de l' esquadra que 'ls ho podran dir, y si la dita d' ells no es prou, llogescan ara lo que contan los diaris patriotas de Madrid y Barcelona respecte dels oficials y soldats americanos, y, sobre tot, lo que contan dels mel-ges militars yanquis. Una miqueta més d' expansió y trau-rém los sants dels altars per posarhi 'ls cartagineses de la peor especie.

D' extrém a extrém: no 'ns hi quedam may al terme mitx. Las gallinas del mes d' Abril se tornaren ja esparvers al mes de Maig, y al Juliol ja eran áligas reals qual colp d' ala no podian resistir tots los héroes del *Noticiero*. Aquella cavalleria sens cavalls, aquella artilleria sens canóns ni ametralladoras, aquella infanteria indisciplinada, aquells barcos de fira, aquells marinos de seca, aquells melges ig-norants, aquells cors de roca, varen donar tal girada en pocas setmanas que ni 'l menjar blanch ni la mel melada se 'ls podrá comparar en quant a bondat, ni las sirenas per guapas y per saber nadar be, ni Lister per fer bonas curas, ni l' Angel de la Caritat per cuydar als espanyols ferils, ni Roger de Lluria per navegant, ni 'ls legionaris romans per valor y per resistencia.

D' extrém a extrém, com hem dit ja altra vegada. Igual que llavors de la guerra del O'Donnell, igual qu' en la moixiganga de Melilla, en que 'ls moros los pintavam sem-pre fugint, denerits per més que fossen valents com uns to-ros y alts com uns Sants Paus. Tot per buscarnos un ridicol més gros si eram vençuts y per entelar la gloria si per casualitat guanyavam. «Gran mal se 'n fan de pegar a unas criaturas» haurian dit los extrangers. «Gran mal de fer fu-gir a uns soldats sens fusells y a uns artillers sens canóns!»

¿Y tot per qué? Per que hi pugan riure una estona 'ls que ho miraran ab una ullera de llarga vista.

De segur que no es pas per tranquilisar als soldats que tenen d' anar a la guerra. Aquets ray, ja s' ho cobraran ab llorers encara que passen algún mal rato.

¿Qui més dixós qu' ells al arribar a Madrid ó a Barcelo-na veent volayar mocadors per tot arreu, plens los ca-rriers d' entenas bolcadas de vermell y groch y ab una tarja de cartró daurat per més riquesa, plóvent lo lloer dels bal-cóns y ab los corresponents municipals de cavall a devant? ¿Qui més felic si s' torna victoriós y esparracat, descolorit de roba y colrat de cara, begut de gallas y ab més ganas de reposar sobre d' un llit que d' anar a divertir als que esperavan las batallas com pa beneyt per disputar la jugada al café ó a la barberia?

Avuy no hem pogut fer res de tot aixó. Avuy l' exércit torna malaltic y sens altra gloria que la d' haver pogut re-sistir sens morir lo terrible clima tropical. Avuy no més van a rebrel los sanitaris y 'ls periodistas que hi fan més nosa que servey als barcos-hospitals y als llitazarets, per-que tot lo temps que s' emplea en donar informes sería més ben aprofitat fent alguna cura ó retornant a un que ha cay-gut en basca per falta de sanch ó per tenirla mitx podrida.

Avuy la Corunya no recorda res de tot lo que hem dit, pe-ró recorda una altra cosa: lo ximple qu' es la gent volent que li servecan sempre mentidas. En las miserias estampa-das en la cara dels repatrials, en las confessions arrancadas per la desgracia hi ha la bofetada més grossa que s' podia donar a la premsa xafardera. La malaltia que se 'ls menja a tots, fins als que s' aguantan drets, diu ben be lo qu' eran nostras colonias y nostras administratius; las alaban-ças als nostras vencedors la poca pena que hi ha al mon. Exageradas avuy com ho eran las criticas d' avans, un s' arriba a admirar de veurelas estampadas en los mateixos diaris, en lo mateix paper y ab las mateixas lletas que de-yan tant y tant desvergonyiments als yanquis.

Deu nos ne deslliure de semblans baixesas.

Indubtablement aquí no hi ha hagut ni hi ha res més que falta de sentit comú. La falta de sentit comú nos ha portat a la miserable situació política en que 'ns trobam, la falta de sentit comú impedi l' estudiar l' estat de l' opinió en las colonias, sobre tot a Cuba, y prevenir en la millor forma possible la guerra fatal-ment desastrosa quals conseqüencias estam sufrint.

Ara, quan en Polavieja ha publicat un llibre en que 's diuen quatre veritats de sentit comú que altres las havian ditas avans qu' ell, tothom ha dit: aqueix senyor te rahó. Algú potser l' haurá acusat d' haver publicat á deshora aqueix llibre, quan los mals que preveya ja no 's podian evitar, però en disculpa seva s' ha de dir que, alashoras, aixís com no l' escoltaren los governants, tampoch l' haurian escoltat los governats, senzillament perque governants y governats estavan faltats de sentit comú.

La falta de sentit comú nos cegà avans de la guerra respecte de las forçes de nostres contraris y 'ns cega ara també respecte á sos procediments després de la victoria, puig no cal esperar major generositat ni major finura en las negociacions diplomáticas de la pau de las que posaren en las negociacions de la guerra.

Vivim d' impresions y de res més. Som històrics per essència. Son molts los que 's queixan, fins los que no tenen la missió de moralisar, de qu' en tant trista situació, quan pesa sobre nosaltres tant cumplerta derrota, quan apreta 'l fisch sens compassió fins á escanyarnos lo dogal dels tributs, quan nostres pobres soldats tornan de Cuba més morts que vius, fets unas calaveras, no pensam més qu' en divertirnos. Algú creu qu' es perversitat; potser no es aixís. Es que no discorrém, que 'ns llançam á tot á cegas, que no sabém viure en repós, que l' inquietut y l' esbojarrament es nostre sistema ordinari de viure. En una paraula, que no tenim sentit comú.

Encara que las forçes del enemich no haguesen sigut superiors, eucara que la partida s' hagués jugat en igualtat de condicions, ell hauria sigut lo vencedor, perque possehia sobre nosaltres major cabal de sentit comú. Si haguessem tingut sentit comú, no hauriam anat á la guerra confiats en la veritat de quatre fanfarronades de diari que 'ns han sortit ben caras. Quántas vegadas en nostre interior ho haviam dit al veure las bestials explosions del públich per cosas que no tenian cap ni peus: gran ha d' esser, Senyor, nostre pecat quan nos llevau l' enteniment avans d' enviarnos lo càstich.

Y falta de sentit comú es no anar ara decididament á una reacció que pot fundarse en principis propis y ja coneguts; falta de sentit comú en alguns lo buscar la salvació per camins esgarriats qu' ells mateixos no saben ahont van; falta de sentit comú en molts altres lo creure que la regeneració encara pot sortir dels polítics, de la formació d' un gran partit hont regnen las antigas ideas conservadoras arrenjadas ab vestit nou y hi figuren los mateixos homenets, tantas vegadas calificats d' homenarros, á qui ho debém tot, nostra ruina y nostra vergonya.

Veritat es que aqueixos hòmens son dalt perque algú los hi ha pujat. Tota llur importancia se funda en nostra falta de sentit comú. Si haguessem possehit lo sentit comú, á aqueixos homens ningú 'ls coneixeria. Avuy son encara los amos de la situació y no hi ha esperança de que vinga una reacció enèrgica á escombrarlos per sempre més.

Falta de sentit comú en los governats y en los governants. Ara mateix volen fer aquets una lleva de cent mil homens, quan acaban de deixar morir de fam al exèrcit que ha batallat en nostras colonias, y d' aquesta lleva ne destinan trenta mil soldats á Ultramar, l' endemà d' haverse dit que 'l ministeri de *idem* s' havia de suprimir per inútil, quan encara no sabém si 'ls yanquis nos deixarán las Filipinas. No curarem may. Quántas vegadas ho haurém de repetir que ja tenia rahó Lord Salisbury!

M. R.

(De La Veu del Montserrat.)

RETALL

Cansats dels parlits antichs que 'ns han dut tantas desventuras, aburrits del centralisme que ha dat fruyts tant dolents, en Weyler y en Polavieja 'n fan dos de nous. Lo primer acceptant la autonomia de Catalunya, l' altre la descentralisació administrativa y disposantse á fer grandissimas reformas, particularment en materias d' Hisenda.

No hi tenim res que dir. Com las ideas no las veném á pes, qui 'n vulga més ó menos del nostre programa que 'n prenga la part que li sembli be y que al portarlo á la pràctica no 'l desgracihi. Que no fassi com aquelles minyonas que s' atipen de cireras ab la excusa d' anarlas tastant, prenentne un penjey de sis de cada pàgesa y trobant que totes son agres ó que 'l pinyol es massa gros.

Nosaltres serém sempre de la autonomia mal entendida, deixant per los novells partidaris la ben entesa, el orden hermanado con la libertad, que deyan los de la Unió lliberal.

Que diastre tenim aquestos quatre bojes de catalanistas que tothom nos enmatlleja ideas? Al nostre camp qui no hi pot segar espigola y si per casualitat arribavam á ser rics, potser enloch d' ideas, fins nos enmatllevarian diners. Las pocas terras que teniam á la Habana la gloriosa guerra ab los Estats Unids nos las ha fetas volar al cel.

Quan ne sapiguém alguna cosa més del manifest d' en Polavieja potser hi farém malbé un parell de plomas, alabantlo si es digne d' alabar; criticantlo si es aygua d' ordi. Pero de tots modos, de lo que hem dit del general en altrás ocasions, quan los militars no tenian res que veure ab nostres sueltos polítichs, no 'n retirarem ni una coma. Escrit está en las planas de *La Renaixensa* y no som dels que 's giran per una sucada de xacolata, ni per un viureynat del mateix cor de la lluna.

Som dels de la autonomia mal entendida; no sabém com dirho millor per no anar á presiri.

(De La Renaixensa.)

Noticies

Oficials

AJUNTAMENT. Sessió del 7 de Setembre.—(2.ª convocatoria).—Presidits quatre regidors per l' Alcalde Sr. Boxa, aprobaren la acta de le sessió anterior y comptes pel total de 72711 pessetes.

Aprobaren també l' extracte de les sessions del mes passat, pera sa inserció en lo *Butlletí Oficial*.

S' acordá provehir les vacants de la junta de bombers y adquirir 50 vestits y 50 metres de manguera. Pels primers s' obri concurs que 's verificará lo 12 d' aquest mes, presidintlo 'l señor Estech.

S' adjudicá 'l Teatre pera la vinent temporada á D. Joseph Juyol pel 14 per cent de la taquilla y abono.

S' acordá pagar d' imprevistos lo nou impost sobre l' alumbrat.

Lo senyor Plá demaná que 's procedís lo avans possible al arreglo de les clavegueres y empedrat de la plassa de les Olles, aprobantho l' Ajuntament.

Com presumiem, la situació interior s' ha complicat, ab la reunió de les Corts. Les oposicions no volen passar ab que les sessions sien secretes y 'l Govern, ab lo pretext de que no convé que 'ls Cossos deliberants destorbin les negociacions de pau propies del Poder executiu, sembla que s' ha proposat no dexar parlar de res que á n' ell no li acomodi. D' axó n' ha sortit la retirada de les Corts dels republicans, carlins y romeristes y la hostilitat dels sivelins. Al Senat hi ha hagut un gros xibarrí entre 'l comte de les Almenas y 'ls generals.

Resulta, per ara, que 'ls representants de la nació, á lo que tiran de dret es á fer caure 'l Govern. Propòsits de corretgir y esmenar las causes de les nostres desgracies, desitjos de regeneració, no s' han cuydat fins avuy de expressarlos.

Dihem mal, lo general Polavieja ha dirigit al pays un manifest que ignorém si vá per aquest camí y ho ignorém perque fins ara la censura no ha permés publicarlo.

Lo pays tranquil (no havent sigut res lo de les partides que s' havian axecat) sense que 'l privi de divertir-se lo trist espectacle de la arribada dels repatriats, passejant arréu lo seu fisch en lo quin portan imprés les malalties y 'ls sufriments y morint molts d' ells com á mosques. Indigna veure un poble sense sentiments y sense cor, que no té energia més que pera baladrear, possehit de repulsiu egoisme y que escopsa ab estúpida resignació les fuetadas que tothom li dona.

Lo Govern ha cridat 109.000 homes, d' ells !!! 30.000 pera Ultramar!!! Ahont los enviará si tot indica que 'ls nostres vencedors no 'ns volen dexar ni les Filipines? ¿Es lo que busca no son homens si no redempcions, com 'ha dit En Romero Robledo? Y d' axó, les Corts com si no hi fossen.

— Avuy figurará qu' han sigut elegits pels electors del partit judicial de Gerona y pels d' Olot y Puigcerdá, los senyors escullits pels qui mangonejan la provincia pera fer de diputats provincials.

Entre ells s' hi compta D. Manel Bonmatí, d' Amer, al quin segons un sueltó de gacetilla publicat ab lletra grossa per *El Norte*, va nombrar candidat la Junta Provincial Tradicionalista en la seva última sessió.

¡Vol callar, estimat colega! No 'n fa poch de temps que tothom sabia que 'l senyor Bonmatí era un dels escullits pel club de l' *espátula*, d' acort ab D. Jaume Roure, pera representar en la Diputació provincial lo districte de Gerona.

Santo y bueno que la Junta Provincial Tradicionalista s' hage conformat ab aquesta designació; pero que la iniciativa d' ella hage sortit del partit carlí, no passa.

Aquestos carlins, densá que s' han posat d' acort ab los partits madrilenys pera aprofitarse de la política, está vist que 's proposan regenerar á Espanya adoptant los matexos procediments de farsa y de ficció que tant bons resultats han donat fins ara.

Crèguins *El Norte*, si 'ls carlins volen passar per esser un partit formal y serio, no 'ls convé donar al país gat per llebra.

Si fa com los altres partits, contra 'ls quins cada dia escriuen y dels quins abominan; si van de brasset en las eleccions ab los qui cada dia condemnan per *liberals*; si passen perque figuri com á candidat carlí, lo qui, prescindint de son modo de pensar, ha sigut posat en candidatura pels puigcerveristas y canalejistas per la seva probada adhesió á favor de sos ídols respectius: quina esperansa de regeneració volen inspirarnos á nosaltres, ni á ningú?

Y ara, sobretot, en las doloroses y solempnes circumstancies que 'l país atravessa ges axó ni sisquera dissimulable? ¿Es convenient?

Lo que havian de fer *El Norte* y la Junta Provincial Tradicionalista en aquest assumpto, era posarse un candau á la boca. Al meays, axis, l' únich compromés hauria sigut lo senyor Bonmatí. Y dels actes d' un individu als d' un partit hi va molta diferencia.

Estiém segurs que, sobre aquest particular, son molts los carlins que pensan com nosaltres.

Si ara no es hora de que cadascú se mostri tal com es, sense visera de cap genre, sense confusions ni barrejes y ab la bandera ben enlayrada, no sabém quan ho podrà ser. Si 'l partit carlí, com á tal, no pren part en la nostre provincia en les eleccions de Diputats provincials com es públich y com ho justifica lo que passa en lo districte d' Olot-Puigcerdá, es una ficció volguer aparentarho; com seria un engany volguer fer creure demá que un candidat carlí ha triomfat pel districte de Gerona.

La victoria del senyor Bonmatí es de tots modos segura; si li faltessin vots (que no es possible), los hi donarian los qu' arreglan aquestes cosas.

— A Sallent, provincia de Barcelona, ha quedat constituída desde primer d' aquest mes una Agrupació Catalana. N' es president D. Lluis Pagés y Ricart, apotecari, y secretari D. Joseph Bonet y Torra. Nostre fraternal saludo á la nova agrupació.

— Se presentan en les eleccions provincials pels districtes de Bilbao y Guernica respectivament, ab carácter de candidats bizkaitarras y completament deslligats de tot partit centralista y de tota componenda electoral, los senyors D. Sabí de Arana y Goiri y D. Angel de Zabala y Ozamiz. Axis ho diu l' *Euscalduna* de Bilbao. Celebrariem son triomf sobre la plutocracia que pesa com una llosa de plom sobre les atropellades provincies basques.

— S' ha comensat l' arreglo de les clavegueres y empedrat del carrer de les Ballesteries. Es una millora útil á la que convé donar molta pressa pera la comoditat del transit y principalment per exigirho la higiene donades les calors que fan.

També se treballa en les construccions anexes al nou escorxador.

Ahont no veym se fassi res, potser per haverla dexat per be, es en la barraca, ab pretensions de *chalet*, que s' ha axecat á la Devesa pera magatsém de cadires, fent malbe lo més visible y un dels més bonichs passeigs laterals d' aquell lloch d' esbarjo. Ara sols falta que ab motiu d' ella se tallin los arbres de dit passeig pera que ningú puga acostarse per allí, com no sia al pich de l' hivern per anar á pendrehi 'l sol. No seria estrany; hi ha gent que sembla que 'ls hi fassin nòsa 'ls arbres de la Devesa; no 'n poden veure cap de gros. Nosaltres som de parer que lo mellor es dexar á dits arbres en pau y quietut fins qu' algún altre Ajuntament mani enderrocar aquell adefesi.

— Ha mort lo jove D. Joseph Maria Vicens y Vicens, fill d' una de las families més conegudes d' aquesta ciutat á la quina acompanyém en lo sentiment.

— Lo que segueix no es nostre, ni de cap diari catalanista; es nada menos que del corresponal telegráfic que té á Cádiz la arxi-patriótica y espanyolíssima *Publicidad*, que surt á Barcelona:

«Comunican los recién llegados (á Cádiz, ab lo vapor *Buenos Aires*, procedents de Canarias) que las islas Canarias quedan bien fortificadas, opinando que ha sido muy prematuro el desguarnecer aquellas baterías.

«Añaden que los isleños han visto impasibles el desarrollo de los sucesos y que siempre han procurado distanciarse de los peninsulares.

«Los naturales de Canarias, según los informes á que me refiero, sienten poco españolismo, notándose entre ellos ciertos gérmenes de separatismo, que no deben perderse de vista.»

«España, añaden los expedicionarios, debe atraerse la voluntad de los canarios matando estos gérmenes que fomentan de un modo alarmante ciertos agentes extranjeros.»

Malo. Malo. Malo. ¿Es dir, que tampoch los canaris estant contents de la hidalga y cavalleresca dominació castellana? Y axó que, segons males llengües, allí quási tothom s' escapava de servir al rey, y que fins los havian fet ministre al senyor León y Castillo, avuy embaxador á París. ¿Qué fa, donchs, aquest senyor, que no sab atraerse la voluntad de sos paysans? ¿Hi té, per ventura, tant mala mà com los canovins de Barcelona pera acabar ab los catalanistas?

De tots modos, no 'n faltaria d' altre sino que demá la integridad de la patria pogués perillar també per aquest cantó! ¡qui sab si 'ls siempre leales canarios nos donarian la mateixa sorpresa que 'ls lleals allots de Puerto-Rico!

— Está gravement malalt, á Blanes, havent sigut necessari administrarli los Sants Sagraments, nostre amic lo distingit escriptor D. Joseph Cortils y Vieta, quina millora desitjém.

— Segons los datos que de provincias han arribat á la Direcció general del Tesor públich, la recaudació de contribuciones ha ofert, durant lo passat mes d' Agost, un augment de 160.000 pessetas.

A aduanas hi ha hagut una baixa de 3.452.075 pessetas y en redempcions militars altra de més de dos millions, comptentse abduas ab los majors ingressos per los recarrecs de guerra y 'ls productos de la Casa de la Moneda.

No val involucrar los comptes. Lo cert es que, á un augment de 160.000 pessetas en contribuciones, ha correspost una baixa de prop de sis millions en aduanas y redencions, aixó es, més de cinch millions de disminució d' ingressos en lo mes d' Agost.

Perque la compensació ab los impostos de guerra y producte del encunyament de moneda no pot adméters, puig no s' ha creat l' impost de guerra pera compensar la baixa d' ingressos, ni pot lo producte de la Casa de Moneda, que es ingrés extraordinari, aplicarse tampoch á aqueix fi.

Resulta, donchs, que 'ls ingressos han minvat en més de cinch millions en Agost, y no condeuix á res volguerho amagar.

— S' ha presentat recurs d' alseda contra l' acort de l'

PRIMER CONCURS MÈDICH CATALÀ

Desitjosa la Revista *Gynecologia Catalana* d' estimular al estudi, enlanyar la Ciència y favorir lo progrés de Catalunya al mateix temps que de fomentar l' ús y perfeccionament de la llengua catalana, ha acordat la celebració d' un concurs de treballs mèdichs escrits en la llengua de la nostra terra:

Pera pèndrehi part caldrà exposar un dels temas següents:

Primer. Estudi històric de la Gynecologia a Catalunya desde son comensament fins avuy.

Segon. Tractament cirúrgich del goll exoftálmich.

Tercer. Formas històriques y clíniques del cranch del fetje.

Ademés s' estableix un «tema d' obra» qual desenrotllament consisteix en la presentació d' un instrument ó aparelh destinat a la pràctica de qualsevol branca de la Medicina ó de la Cirurgia.

Tothom pot participarhi, mes pera ferho s' ha d' ajustar a las condicions següents:

1.ª Tots los treballs han d' esser escrits en català, en forma clara y llegible, sense lletra, firma ni rúbrica del autor.

2.ª Los treballs, junt ab lo nom y adreça del autor, anirán tancats en sobre lacrat, en lo qual hi constarà 'l lema del comensament.

3.ª Tots los treballs deurán enviarse al Secretari del Jurat, Passeig de Gracia, 89, ó Diputació, 344, avans del mitjà del 5 d' Octubre d' aquest any.

Per cada tema s' adjudicarà un premi, consistent en una medalla de plata y diploma al que millor lo desenrotlli; un ó dos accèssits als que segueixin en mèrit, y las mencions honoríficas que 'l Jurat estimi pertinents.

Essent aquest lo primer certamen mèdic que en nostra llengua s' ha organitzat, confièm en que 'ns ajudarán en la tasca y voldrán intervenirhi tots los que afanyosos de Ciència, no s' avergonyeixin d' esser fills de la terra catalana.

A la premsa demaném que se serveixi donarne compte, y a tots bon coratje pera aquesta lluyta pacífica.

Barcelona, 15 d' Agost de 1898. — Lo Secretari, J. FONTBONA.

VARIETATS

LO PALAU DE PALAMÓS

NOTICIAS HISTORICAS

Per medi de Real carta datada a Valencia a 5 dels idus de Octubre de 1329 lo Rey Alfons concedí a Bernard Pallarés el *hospicium sive palacium* de Palamós ab sos drets y pertencencies, baix diferents condicions; entre ellas, que sempre que dit Sr. Rey ó sos successors ó 'ls primogénits d' aquestos anassen a dita vila, devia lo dit Pallarés ó 'ls seus donarlosi habitació dintre de lo esmentat edifici ó palau y altres cosas que 's detallan, y també sempre que hi anás lo Vice-gerent de son procurador en Catalunya pera fer executar justicia contra algú de la Diócesis de Gerona.

Ab escritura feta a Palafrugell a 4 de Febrer de 1394, per Pere Bribes, notari de Barcelona, Pere Pallarés fill y successor de Bernard Pallarés vengué a Berenguer de Cruilles, senyor del Castell de Calonge, lo referit *Palau* y l' empleo de Guardia del Port de Palamós pel preu de 4.800 sous, a saber: per dit *Palau* 3.000, per lo mobiliari en ell contingut 1.000 y per l' indicat empla 800.

En 2 de Maig de 1407, davant d' en Guillém de Coll, notari de Palamós, los jurats de dita vila presentáren un requeriment per escrit al noble Bernard de Cruilles en el que li deyan, que com los homes de Palamós en temps de guerra, sobretot marítima, ó quan hi ha temor de barcos enemichs, tentan per costum refugiarse ab sos béns dintre del *Palau* qu' està situat davant del port de la mateixa vila, y allí s' hi defensan, estantne ja en possessió de desde més de 60 anys y de tant temps, que de son comens ningú 'n tenia memoria, y havent arribat recentment a noticia d' ells que creuhavan el mar moltes galeras de serrahins pera danyar las terras del Senyor Rey, tementse que la emprengessen contra esta vila, sobretot no trobantse murallada per la part del mar; per lo tant el requerían pera que sense retari los hi entregués ó los hi fés entregar las claus de dit *Palau* de manera que poguessen tant ells com dits homes ab sos béns recullirshi y defensarse, protestant en cas contrari de tots los danys y perills y de recórrer al Rey y altres medis oportuns a son dret.

Lo dia 5 del mateix mes los hi respongué en Bernard de Cruilles dihent que aquella fortalesa coneguda per *Palau* era seva en lliure y franch alodi ab sos drets y pertencencies, y per consegüent no estava obligat a entregar las claus als Jurats y molt bé sabían aqueixos ó podían sapiguer com y quan fou construhida dita fortalesa avans de la construcció y població de la vila de Palamós, y que 'l noble Berenguer de Cruilles son difunt pare, y ell mateix, féren obras y féren for-

tificar dita fortalesa, y tenen dret y costum de rebre de certas personas certas obras per motiu de la anomenada fortalesa y de sos drets y preeminencias; y essent seu lo dit edifici no estava obligat a entregar las claus als demandants, ja que cada hù es just àrbitre y moderador de las sevas cosas. Pero per reverencia y amor de N. S. Jesucrist, y del Sereníssim Senyor Rey y pera el bé de dita vila y de sos moradores y per caritat, estava disposat y ofería estarho a obrir dita fortalesa, y ab tot plaher expressament manava, sense perjudici de sos drets, que son procurador ó batlle en dits drets, que tenia la clau de l' edifici, l' obrís pera recullir las personas y 'ls béns de la vila y de sos moradores, sempre y quan arribés lo cas; no haventhi de consegüent motiu de queixa ni rahó justa pera 'l requeriment y protesta.

Davant Jaume Guinart, notari habitant en lo Castell de La Bisbal, a 20 Mars de 1456, Martí Gerard Cruilles vengué a Francisco Hospital l' edifici que possehia en la vila de Palamós, conegut per lo *Palau*, ab sos drets y pertencencies y moltes altres cosas y drets, pel preu de 1.650 lliuras; y en primer de Juliol de 1488, davant Esteva Malet, notari de Barcelona, lo procurador de Anna Hospital, filla y hereva del dit Francisco Hospital, firmá retroventa de tot a favor de Galcerán de Requeséns.

Aquestas noticias adquiridas sobre lo *Palau* de nostra vila, se deuen a las investigacions practicas per mon distingit amic D. Narcís de Pagés, a qui vaig tenir la sort de comptar per company en la Redacció del *Semanario de Palamós*.

Avuy, que regirant papers m' han vingut a mà, las dono a la estampa, dedicant un afectuós recort a la memoria d' aquell amic tant intel·ligent com estudiós, que tant se desvetllava escorcollant los arxius pera donar a coneixer los fets més importants de nostre estimada vila.

FRANCESCH MARULL.

(De La Senyera, de Palamós.)

SECCIÓ LITERARIA

ESPANYA

L' Espanya era forta mes débil es já,
l' hem agarrotada y a la mort se 'n vá;
lo ropatge a trossos, decaygu lo front,
al pés de l' oprobí, pel jóu del afront...
Si aquells s' aixequessin que van ferla gran
diguéu: qué os dirán?

La historia gloriosa, de págenes d' or,
un jorn l' escrigueren ab trossos de cor;
son nòm admiravan un pol y altre pol,
may en sos dominis s' hi colgava 'l sol...
Preguntéaho als homes que van ferla gran,
prou que os ho dirán.

La historia vosaltres havéu agafat
y al obrir lo llibre l' havéu esqueixat,
y ses planes belles, hont or era tot,
al vostre contacte s' han omplert de llot...
Si 'ls homes s' aixecan que van ferla gran
¡oh Deu! ¿que os dirán?

— Nosaltres potenta la várem alzar,
a sos péus cent pobles hi várem posar,
y guiats un dia pel sabi Colón
al mitj de les ones trobávam un mon... —
Los que gran la féren aixís os dirán
y os malehirán.

NARCÍS DE FONTANILLES.

SECCIÓ COMERCIAL

Mercat de Gerona del die 10 de Setembre

Especies	Mesures	Pesetes
Blat	QUARTERA DE 80 LITRES	19'00
Mestall	"	16'00
Ordi	"	9'00
Ségol	"	13'00
Civada	"	8'00
Besses	"	15'00
Mill	"	16'00
Panís	"	12'00
Blat de moro	"	13'00
Llobins	"	8'50
Fabes	"	14'00
Fabó	"	15'50
Fassols	"	28'00
Monjetes	"	26'00
Ous	Dotzena	1'15

SECCIÓ RELIGIOSA

SANTS DE LA SETMANA

Diumenge 11. — Lo Dolç Nom de Maria.: Sts. Proto, Jacinto, Vicens y Emília.
Dilluns 12. — Sts. Eulogi, Leonci y Teodal.
Dimars 13. — St. Felip y St. Maurici.
Dimecres 14. — La Exaltació de la Sta. Créu; St. General.
Dijous 15. — St. Nicomedes y St. Valeria.
Divendres 16. — Sts. Corneli, Cipri y Sts. Eugenia y Edita.
Dissapte 17. — La Impressió de les llagues de St. Francesch; St. Lambert y St. Pere d' Arbaús.
Quarantia Hores. — Iglesia de les Germanetes dels pobres.

Establiment tipogràfic de Pacíf Torres.

ment relatiu a contractar lo servey de l' alumbrat públic directament y sense subasta ab la casa Planas, Flaquer y Companyia. Creyém que 'ls recurrents no 'n res, més a més havent lo Governador autorisat al per tirar avant dit acord, segons resulta d' una de per l' Ajuntament últimament celebrades, essent Governador lo qui té de resoldre l' alsada: per manera pot dir que l' assumpto está ja prejutjat y que per contra, pesi a qui pesi y hagi passat lo qu' hagi passat, la Planas continuarà fent lo que li sembli bé en lo de l' Ajuntament que la casa Planas tot ho ha fet bé tot le rahó. Pera arribar a n' aquest resultat no valia la de gastar diners fent peritar la instalació, ni d' encor a cap Comissió especial l' estudi dels drets de la casa contra l' Ajuntament pera saber quina es la seva quantia. Ara 'ls geronins respecte d' axó 'ns ha quedat a les fosques, com la Comissió especial s' ha a la lluna de Valencia respecte de lo que volia saber alguna cosa la casa Planas, Flaquer y Comp.ª té vots, y en aquestos temps vots son trumfos.

Los dias 12, 13, 14 y 15 tindrà lloch en lo local de la Foment de la industria, comers y propietat, la elecció de la Junta de Govern y la constitució del Col·legi de farmacéutichs de la provincia.

S' han anunciat pera provehirse per oposició las notaries vacants a Gerona (per traslació de D. J. Sánchez) 2.ª categoria; Figueras; 3.ª categoria; Palafrugell 4.ª categoria. Lo passó pera la presentació de sollicituts, el de 15 dias.

Una mostra del punt a que arribat lo flamenquisme: pocs dies tingerem ocasió de sentir en una de las poblacions de la comarca de la Selva una copla que tocá una cançó composta, may dirian de qué? de unas peteneras; com la música d' aquestas en certs compassos no s' ab la música de la sardana, ne seguian alguns de populars catalans: contis l' afecte que produhia. Fins havíem sentit en sardanas música de sarsuelas, pro a n' aquest punt encara no hi havíem arribat. Sentim vivament saber lo nom del autor de tal barbaritat pera publicarlo perlo axis a la execració de tots los amants de la música de la terra.

Hem rebut lo primer volum de la serie de publicacions de divulgació històrica y propaganda política que 's proposa donar a llum la «Unió Catalanista». Tracta dels de la marina de guerra catalana, compilats de llibres cròniques per en Francesch Rodon y Oller, ab un estudi eliminar molt oportú degut a n' en Lluis Domenech y Planer. Es una obra quina lectura recomaném eficacissimament, per lo atractivola, la ensenyansa que conté y l' merit patriòtic que la informa, essent molt convenient que tots los catalanistes se fassen un deber d' extendre y amoure la seva lectura. Forma un tomo en octau, de XVII-92 planes, que 's ven al infim preu de dos rals l' exemplar.

També hem rebut lo número de Setembre de la «Revista Franciscana» que conté un nutrit sumari, distingintse entre sos articles lo titolat «Memorias de los conventos de la Provincia de Cataluña», tercer dels dedicats a aquest assumpto.

La *Gynecologia catalana* se titula una Revista mensual qu' ha comensat a sortir a Barcelona dirigida per don Queraltó, que 's la primera revista mèdica escrita en nostra llengua catalana. Son cost anyal es de deu pessetes a Espanya, Portugal y pobles de la Unió postal, y 's publica en números de 32 planes. Son principal objecte es estudiar les metodes propies de la dona y tenir al corrent a sos llegidors dels avenços de la ciencia en aquest ram de la medicina. Llechs en aquesta materia res podém dir de la part tècnica de la Revista, pero a continuació posém lo sumari del número corresponent al mes d' Agost pera que 'ls diligents pugan apreciar la seva importancia y cridém essencialment la atenció sobre l' article inlitolat *Los nostros propósitos* en lo quin se llegeix d' una manera brillant y convincent l' us en la Revista de la llengua catalana.

L' aludit sumari es com segueix:

SECCIÓ GYNECOLÓGICA: Els progressos recents de Phytoterapia vaginal, per J. Queraltó. — El tymol associat a l' iodo en el tractament de les metritis, per J. Fontbona. — La quèstió dels trastorns psychics post-operatoris en el Congrés d' alieges y neurologistes de França i dels països de llengua francesa. Informe d' A. J. Rayneau.

SECCIÓ POLYLOGICA: Del tractament de la tuberculosi pulmonar per la serumtherapia, per Maragliano.

ANÁLISIS: PATHOLOGIA GENERAL: L' escara prodrida per un tumor es apta pera impedir l' infecció?, per Bruik. VULVA I CLITORIS: Dos nous especulums. Les irrigacions calentes, per C. Broussé. — Hypospadias incomplet, imperforació de l' hymen, per G. Rjetchkóvsky i S. Sirkine Schklovsky. — Gonorrea gonococica generalizada am symptoms foscos, per J. Halyé. — UTER: Atròfia completa de l' auter a causa de la vaporisació d' aigua calenta, per Fr. Barruch. — Trompes i embraç, per Beekman. — TROMPES I OVARIS. Tumors dels ovaris, per Q. Bouilly. — Dos casos de sarcoma dels ovaris, per L. N. Kanneguisser. — Quatre casos de cossos escuros en els orgens genitals de la dona, per M. K. Heurichsen.

Operació desenrotllat en una porció d' ovari deixat després d' una operació conservatriu, per H. C. Coe. — Cancer primitiu de Fallopió, per V. Jacobson. — De l' esterilitat per causa de la trompa per la via vaginal, per F. A. Kehrer. — ANEXES: La sonda de Bazemann Fritsch empleada com sonda permanent en les supuracions pelviques, per A. Neuhoff. — Contribució a la patologia dels quistes dels ligaments podans, per Oulesko Stroganowa. — VIES URINARIAS: Un cas de nephropexia, per Minina. — Observacions historiquas sobre un metode per desdoblament autoplastic en el tractament de les fistulas vesicco-vaginales, per A. Karezuski.

PRIMER CONCURS MÈDIC CATALÀ.

Guía del viatger en la Comarca

Amer. — Estació fèrrea. Ferrocarril de Gerona a Olot y carretera de Sta. Coloma a Olot y de Gerona a Anglés a 18 k^m. de Gerona.

Anglés. — 14 k^m. de Gerona. (Vegís lo dit referent a Amer).

Arbuçias. — 36 k^m. de Gerona. Carretera de Hostalrich a Sant Hilari Sacalm.

Armentera. — 27 k^m. de Gerona. Prop la carretera de La Bisbal a Figueras.

Bagur. — 44 k^m. de Gerona. Carretera de Gerona a Palamós per La Bisbal y Tramvia de Flassá a Palamós. Camí vehinal desde Palafrugell. Població marítima.

Banyolas. — 14 k^m. de Gerona. Carretera de Gerona a Olot. Aiguas sulfurosas.

Besalú. — 41 k^m. Carreteras de Gerona a Olot y de Figueras a l'última població.

Blanes. — 32 k^m. Estació en lo ferrocarril de T. B. y F. Banys de mar.

Cadaquers. — A 54 k^m. Camí vehinal desde Rosas. Banys de mar.

Caldas de Malavella. — 46 k^m. Estació en lo ferrocarril de T. a B. y F. Carretera desde Llagostera. Aiguas termals. Establiment del Srs. Prats y fill. — *Vichy Catalá.* — Cotxes de abdos establiments a tots los trens.

Calonge. — 27 k^m. Carretera de Sant Feliu de Guixols a Palamós.

Camprodón. — 59 k^m. Per Vich y per Olot passant per Sant Joan de las Abadessas.

Cassá de la Selva. — 12 k^m. Estació en lo ferrocarril de Gerona a Sant Feliu de Guixols y carretera de idem.

Castell d'Aro. — 25 k^m. (Id. anterior).

Castelló d'Ampurias. — 41 k^m. Carretera de Figueras a Rosas.

Figueras. — 32 k^m. Estació ferrocarril de T. a B. y F. Carretera de Barcelona a la Frontera y límit de la carretera de Olot, La Bisbal y Rosas.

Gerona. — Fonda del Comerç, carrer de Albarreda.

Hostalrich. — 30 k^m. Estació ferrocarril de T. a B. y F. y carretera fins a Sant Hilari.

La Bisbal. — 27 k^m. Estació Tramvia Flassá a Palamós. Carreteras de Gerona, Figueras y Palamós.

La Escala. — 32 k^m. Carretera de La Bisbal a Gerona y de la estació de Sant Jordi per Verges. Banys de mar. Ruhinas de Ampurias.

La Junquera. — 47 k^m. Límit en la carretera de Barcelona a Fransa. Banys de la Mercè. (Aiguas sulfurosas).

La Sella. — 16 k^m. Estació ferrocarril de Gerona a Olot, carreteras de Sta. Coloma y de Gerona a Olot.

Llagostera. — 24 k^m. Estació ferrocarril Sant Feliu de Guixols. Carreteras a id. y a Caldas de Malavella.

Llansá. — 41 k^m. Estació ferrocarril de T. a B. y F. Banys de mar.

Lloret de Mar. — 32 k^m. Carretera a la estació de Blanes, y carretera fins a Tossa.

Massanet de Cabrenys. — 34 k^m. Carretera desde Figueras.

Olot. — 48 k^m. Carreteras a Gerona, Figueras, Sant Joan las Abadessas y Sta. Coloma de Farnés.

Palafrugell. — 41 k^m. Estació Tramvia Flassá a Palamós y carretera de Gerona a Palamós.

Palamós. — 44 k^m. Estació del Tranvia de Flassá, límit de las carreteras de Sant Feliu y de Gerona.

Rosas. — 44 k^m. Carretera de Figueras. Banys de mar.

Sant Feliu de Guixols. — 36 k^m. Ferrocarril fins a Gerona: carreteras a Gerona y a Palamós. Establiment de banys de pila y oleatge.

Sant Hilari Sacalm. — 38 k^m. Carretera a la estació de Hostalrich y a Vich. Aiguas acidulo carbonicas.

Sant Pere Pescador. — 27 k^m. Carretera que surt de la estació de Sant Jordi.

Sta. Coloma de Farnés. — 20 k^m. Carretera desde la estació de Sils (T. a B. y F.) y carreteras a Gerona, Olot y Barcelona. Aiguas termals.

Torroella de Montgri. — 32 k^m. Carretera desde la estació de Verges y desde Gerona. Banys de mar al Estartit.

Tossa. — 41 k^m. Carretera desde Lloret de Mar.

Vidreres. — 34 k^m. Carretera desde la estació de Sils y carretera desde Llagostera.

Viladrau. — 50 k^m. Camí de ferradura desde Sant Hilari y carreteras desde Vich y estació de Banyà. Hotel Cambrinus. Centre de excursiós al Montseny.

SECCIO D'ANUNCIIS

Gran éxit en moltíssimas families d'Espanya

La gran sopa **Purés** marca Baget-Reus

Recomanan son us totas las eminencias médicas del mon, per esser la mes agradable, económica, alimenticia y mes facil de digirir. Ab l'ús constant d'ellas se consegueix mes facilitat en la digestió, fomenta la bellesa física y presta al cos un marcat caracter de lleugeresa y galanura. Lo poder nutritiu necessita de una materia asuada en los aliments y aquesta se troba en las sopas «de PURÉS MARCA BAGET, que mantenen nostres humors en un saludable estat d'alcolicitat que ns preserva del reumatisme, gota diabetis y demés dolencias originals.

Las clases, avuy posadas a la venta son: *Puré de pessols verts.* — *Puré de fabas.* — *Puré de lletias.* — *Puré de fasols.* — *Puré de flor de arroz.* — *Puré de flor de cibada.* — *Puré de flor de sigrons turrats de Font de Sauco y la gran «salsa universal».*

PREUS DE VENTA

Un paquet que val pel públich *un ral*, produeix de 7 a 9 plats de sopa, y un paquet doble, que val *dos rals*, produeix de 15 a 17 plats.

PUNTS DE VENTA EN AQUESTA CAPITAL

- Don Benet Massot. — Plassa del Marqués de Camps.
- » Ramón Lladó. — Carrer de Barcelona, núm. 7.
- » Antoni Gruarmoner. — En Francisco, 4.
- » Llorens Massa. — Rambla
- » Emili Andrés. — Sta. Clara, 4.
- » Sebastià Alsina. — Mercaders, 20.

Representant exclusiu en la Provincia:

RAMÓN GISPERT. — GERONA

Banch Vitalici de Espanya

LA PREVISION

BANCH VITALICI DE CATALUNYA

Compañias de segurs sobre la vida reunidas
Carrer Ample 64, BARCELONA

CAPITAL SOCIAL **15 000.000** DE PESETAS.
Reservas en 31 Desembre de 1896 9.235,908'05 pts.
Capitals assegurats desde la fundació de las C.^{as} fins al 31 Dbre 1897. 203.-80,352'95 »
Pagat per siniestres, pólissas vensudas y altres comptes fins igual data. 13.382,881'61

Delegat general en la Provincia

Joseph Coderech y Bacó

Agents en la Capital

Toribi Corominas. — Varcis Boadas

Pensionat de la Inmaculada Concepció

Carrer de la Claveria, núm. 12

Col·legi del Sagrat Cor de Jesús

Plassa de la Mercè

GERMANS MARISTES

GERONA

Lo quadro de notes obtingudes en los exámens oficials del Institut pels alumnos concorrents a n'aquest establiment, que s'troba exposat en la Secretaris del mateix y a la disposició de tots quants desitjin conèxer-lo, es lo millor elogi dels resultats obtinguts del sistema que s'segueix.

Desde'l die primer d'aquest mes estan obertes les classes de *Primera ensenyansa y de Comerç.*

Perá ls alumnos que cursin la *segona ensenyansa* comensará'l curs lo die quinze del corrent, encarregantse la Direcció d'inscriure les matriculas que s'demanin.

S'admeten *Pensionistes, Mitg pensionistes, sigilats y externs.*

LO GERONINÉS

SETMANARI PORTA-VEU

DEL «CENTRE CATALANISTA DE GERONA Y SA COMARCA»

Redacció y Administració: Rambla de la Libertat 31

PREUS DE SUSCRIPCIO

Govann...	1 pesseta trimestre
Fora...	1'50 pesseta trimestre
Un número sol.	6'10 id
Govann...	1 pesseta trimestre
Fora...	1'50 id.